

Handläggare
Ahrgren Maria (HVK)

Datum
2013-08-06

Diarienummer
ALN-2011-0090.30

Äldrenämnden

Ansökan om prestationsersättning för uppföljning av de lokala värdighetsgarantierna

Förslag till beslut

Äldrenämnden föreslås besluta

att till socialstyrelsen ansöka om prestationsersättning för uppföljning av äldrenämndens lokala värdighetsgarantier.

Ärendet

Den 1 januari 2011 trädde en ny bestämmelse i socialtjänstlagen (2001:453) i kraft som innebär att socialtjänstens omsorg om äldre ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. För att höja kvaliteten i äldreomsorgen och tydliggöra för målgruppen vad de kan förvänta sig av kommunernas äldreomsorg kan kommunerna införa lokala värdighetsgarantier, vilket äldrenämnden gjorde 1 februari 2013.

Socialstyrelsen har fått regeringens uppdrag att under 2013 fördela ytterligare 98 miljoner kronor till kommuner för att införa lokala värdighetsgarantier inom äldreomsorgen. Medlen är uppdelade i två potter, 65 respektive 33 miljoner kronor. Syftet med den prestationsbaserade ersättningen är att stimulera kommunerna i arbetet med att ta fram lokala värdighetsgarantier för att göra det tydligt för äldre personer, anhöriga och allmänhet vad de kan förvänta sig av äldreomsorgen.

Pott 1 utgörs av 65 miljoner kronor och kan sökas av kommuner som har utformat och infört minst tre lokala värdighetgarantier med stöd av Socialstyrelsens vägledning och lämnar in en plan för när och hur dessa garantier ska följas upp. Uppsala kommun får ansöka om prestationsersättning enligt en fördelningsram som räknats fram utifrån hur stor andel av landets personer 75 år och äldre som bor i kommunen, och för äldrenämnden innebär det medel på 1 047 239 kr. För ansökan se bilaga 1.

Det är av stor vikt att arbeta med uppföljning som ett led i att utveckla nämndens verksamhet. Genom en medveten satsning att ta reda på hur nämndens ambitioner har omsatts i praktiken kan nämnden lära och anpassa verksamheten för att på så sätt aktivt arbeta med kvalitetsutveckling av sitt verksamhetsområde. För att få en helhetsbild krävs att olika perspektiv belyses; den politiska viljan, den som beviljats insatser i form av hemtjänst och särskilt boende och hans/hennes anhörig, samt medarbetare på myndighet och hos utförare. Hur uppföljning av de lokala värdighetsgarantierna ska genomföras beskrivs i direktivet *Plan för kommunens lokala uppföljning av de lokala värdighetsgarantierna* se bilaga 2.

Uppföljningen ska vara genomförd och redovisad till Socialstyrelsen senast den 1 december 2014.

Kontoret för hälsa, vård och omsorg

Inga-Lill Björklund
Direktör

Bilaga 1: Ansökan 1, Lokal uppföljning av lokala värdighetsgarantier

Bilaga 2: Plan för kommunens lokala uppföljning av de lokala värdighetsgarantierna

Ansökan 1 – avser 65 miljoner (pott 1) Prestationsersättning till kommuner som infört tre lokala värdighetsgarantier och presenterar en plan för uppföljning

Så här använder du den elektroniska blanketten

1. Spara blanketten i din dator. Döp den exempelvis till kommunens namn.
2. Fyll i de gråmarkerade fälten. Du kan klicka dig fram till nästa fält med musen eller med tabbtangenten. Använd inte semikolon eller returtangenten (enter) när du skriver in text, och skriv krontal med siffror.
3. Spara blanketten igen när du har fyllt i den.
4. Skriv ut blanketten underteckna och posta den till: Socialstyrelsen, 106 30 Stockholm. Ansökan ska även skickas med e-post till socialstyrelsen@socialstyrelsen.se och ha kommit in till Socialstyrelsen **senast den 20 september 2013**

Sökande kommun: Uppsala kommun		
Utdelningsadress: Stationsgatan 12	Postnummer: 75375	Postort: Uppsala
Kontaktperson: Magnus Johannesson		
Befattning: Avdelningschef, kontoret för hälsa, vård och omsorg		
E-postadress till kontaktperson: magnus.johannesson@ uppsala.se		
Telefon till kontaktperson: 018-727 55 21		
Bidraget utbetalas till (välj ett av två alternativ)	Plusgiro nr:	
	Bankgiro nr:643-1258	
Utbetalningen märks (max 10 tecken)	Värdighetsgarantier, äldrenämnden	

A. Kommunens utformade lokala värdighetsgarantier

Har kommunen tidigare beviljats prestationsersättning för att ha utformat minst tre lokala värdighetsgarantier?

Ja Nej

B. Kommunens införda lokala värdighetsgarantier

För att beviljas prestationsersättning ur pott 1 (65 miljoner kr) ska kommunerna ha infört minst tre lokala värdighetsgarantier. Beskrivningen av införda garantier nedan ligger till grund för Socialstyrelsens bedömning av ansökningarna.

Ange nedan vilka garantier som kommunen har infört.

Garanti 1, hur är garantin formulerad?

Alla äldre som beviljats hemvård har rätt att veta vilken personal som ska utföra tjänsterna i hemmet.

Om någon annan personal än den som förväntas ska komma, ska kunden i förväg bli kontaktad om detta, om personalen blir försenad ska de i förväg kontakta kunden om detta.

Vilket datum har kommunen infört denna lokala värdighetsgaranti?

Ange månad och år: februari 2013

Inom vilket verksamhetsområde har kommunen infört denna lokala värdighetsgaranti?

(flera svarsalternativ kan väljas)

- Hemtjänst
- Särskilt boende
- Dagverksamhet

- Annat, nämligen

Garanti 2, hur är garantin formulerad?

Alla ska få en årlig läkemedelsgenomgång,

Vilket datum har kommunen infört denna lokala värdighetsgaranti?

Ange månad och år: februari 2013

Inom vilket verksamhetsområde har kommunen infört denna lokala värdighetsgaranti?

(flera svarsalternativ kan väljas)

- Hemtjänst
- Särskilt boende
- Dagverksamhet

- Annat, nämligen

Garanti 3, hur är garantin formulerad?

- ha en lugn och trivsamt måltidsmiljö,
- påverka menyn och tidpunkt för måltider,.

Vilket datum har kommunen infört denna lokala värdighetsgaranti?

Ange månad och år: februari 2013

Inom vilket verksamhetsområde har kommunen infört denna lokala värdighetsgaranti?
(flera svarsalternativ kan väljas)

- Hemtjänst
 Särskilt boende
 Dagverksamhet
 Annat, nämligen

Ytterligare garanti, hur är garantin formulerad?

- påverka tidpunkt för utevistelse/promenad,
- kunna välja att komma ut på promenad i grupp eller att promenera enskilt med stöd av personal (endast gällande särskilt boende),
- få dokumenterat i sin genomförandeplan hur och när utevistelse/promenad ska utföras

Vilket datum har kommunen infört denna lokala värdighetsgaranti?

Ange månad och år: februari 2013

Inom vilket verksamhetsområde har kommunen infört denna lokala värdighetsgaranti?
(flera svarsalternativ kan väljas)

- Hemtjänst
 Särskilt boende
 Dagverksamhet
 Annat, nämligen

Om en av de införda värdighetsgarantierna är att upprätta en individuell genomförandeplan för beviljade insatser, måste det av genomförandeplanen framgå hur och när den ska följas upp?

Om ja, ange när och hur de individuella genomförandeplanerna följs upp, enligt kommunens rutiner

Lämnar kommunen kompensation till enskild person, enligt 2 kap. 10 § i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter, om de lokala värdighetsgarantierna inte följs?

Se exempel i Socialstyrelsens vägledning "Hur lokala värdighetsgarantier inom äldreomsorgen kan utformas", sidan 14.

Ja Nej

Om Ja, vad består kompensationen av? (flera svarsalternativ kan väljas)

- Ekonomisk kompensation
 Annan form av kompensation, nämligen

C. Plan för kommunens lokala uppföljning av de lokala värdighetsgarantierna

För att beviljas prestationsersättning måste kommunen utöver att ha infört tre lokala värdighetsgarantier, också ta fram en plan för hur de lokala värdighetsgarantierna ska följas upp. Planen ska redovisas av kommunen i separat bilaga till denna ansökan och får omfatta max 2 A4-sidor.

Kommunen ansvarar själv för upplägg, val av metod och omfattning av den lokala uppföljningen men för att en plan ska kunna godkännas som prestation och beviljas statsbidrag, måste det av planen framgå att uppföljningen kan besvara nedanstående frågor. Brukare och deras anhöriga samt personalgrupper måste tillfrågas för uppföljningen. Exempelfrågorna ska ses som ett stöd för kommuner i utformandet av planen.

Enligt planen ska det framgå att den lokala uppföljningen kommer att vara slutförd och redovisad till Socialstyrelsen senast den 1 december 2014.

- 1. Vilka särskilda informationssatsningar har kommunen genomfört? Vad har de resulterat i?**
- 2. Hur uppfattas garantierna av brukarna och deras anhöriga? (Brukare och anhöriga måste tillfrågas för uppföljningen.)**
Exempel på frågor: Är värdighetsgarantierna kända bland brukare och deras anhöriga? Har kommunen haft några särskilda informationssatsningar? Upplever de att garantierna resulterat i någon förändring av äldreomsorgens insatser till brukarna? Vad anser brukarna och deras anhöriga om de lokala värdighetsgarantierna som företeelse? Anser brukarna och deras anhöriga att garantierna har tillfört ett mervärde i äldreomsorgen?
- 3. Hur uppfattas garantierna av personalen inom äldreomsorgen? (Personalgrupperna måste tillfrågas för uppföljningen)**
Exempel på frågor: Hur har garantierna påverkat arbetssituationen? Upplever personalen att de gör ett sämre eller ett bättre arbete med garantierna?
- 4. Hur många äldre omfattas av de lokala värdighetsgarantierna? Ange antal.**
- 5. Hur många personer har åberopat lokala värdighetsgarantier i klagomålsärenden sedan garantierna infördes?**
- 6. Hur har kommunen hanterat klagomålen?**
- 7. Planerar kommunen att göra några förändringar med anledning av den lokala uppföljningen? Om ja, vilka?**
- 8. Har de lokala värdighetsgarantierna orsakat missförhållanden eller andra oväntade negativa effekter?**
Exempel på frågor: Finns det exempel på garantier som i praktiken är verkningslösa? Finns det exempel på garantier som lett till att enskilda fått mer självbestämmande som i sin tur orsakat en ovärdig situation?
- 9. Har de lokala värdighetsgarantierna införlivats i kommunens kvalitetsledningssystem?**

Behörig företrädare för sökande kommun intygar härmed att uppgifterna som lämnas i denna ansökan är riktiga och att frågan om att ansöka har behandlats av ansvarig nämnd eller annan i enlighet med delegationsordning.

Ort och datum	Underskrift
Befattning Direktör	Namnförtydligande Inga-Lill Björklund

PROJEKTDIREKTIV

Plan för kommunens lokala uppföljning av de lokala värdighetsgarantierna

Projektnamn Uppföljning av de lokala värdighetgarantierna			
Fastställt av Äldrenämnden			
Dokumentansvarig Maria Ahrgren			
Dokumentidentitet Styrdokument	Version 1.0	Datum 2013-08-06	Status Fastställt

1 Bakgrund

Från och med 1 februari 2013 gäller lokala värdighetsgarantier inom Uppsalas äldreomsorg¹. För hemvården finns fem värdighetsgarantier formulerade, och för vård- och omsorgsboenden finns sex lokala värdighetsgarantier. Beslutet om lokala värdighetsgarantier tog äldrenämnden i juni 2012. De lokala värdighetsgarantierna bygger på den nationella värdegrunden för äldreomsorg, och på de värdeord som äldrenämnden beslutade om 2007. Dessa värdeord är trygghet, inflytande, tillgänglighet, oberoende, respekt och bemötande.

Genom att lyfta särskilda delar i de avtal och krav som äldrenämnden redan har med utförare sätts fokus på några viktiga etiska värden och normer som all äldreomsorg ska utgå ifrån. Syftet är dels att tydliggöra de äldres rätt till upplevd kvalitet, och dels att koppla tydliga åtgärder till värdighetsgarantierna om de inte efterföljs. Ord är bara någonting värda om de blir verklighet och värdefrågor är en "färskvava" som man ständigt måste jobba vidare med.

2 Mål

Att följa upp de lokala värdighetsgarantierna och utifrån uppföljningsresultat, om behov finns, anpassa innehåll i och arbetssätt för de lokala värdighetsgarantierna i syfte att förbättra kvaliteten inom äldrenämndens verksamhetsområde.

3 Hur

HVK kommer att, delvis tillsammans med FoU, genomföra uppföljningen genom att:

- Utifrån verksamhetssystem sammanställa underlag för hur många äldre som omfattas av de lokala värdighetsgarantierna och hur många av dessa som lämnat in klagomål och synpunkter gällande brister i utförandet av insatser som de lokala värdighetsgarantierna innefattar.
- Följa upp och analysera hur HVK och nämndens utförare hanterat dessa synpunkter och klagomål inom ramen för sina ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.
- Utifrån kommunikationsplanen följa upp vilka särskilda informationssatsningar som har genomförts och om möjligt vad har de resulterat i.
- Genomföra intervjuer, vid bland annat individuppföljningar, och följa upp hur garantierna uppfattas av brukarna och deras anhöriga. Fokus ligger då på om garantierna upplevs som relevanta och om de resulterat i någon förändring av äldreomsorgens insatser.

¹ I och med tillämpningen av bestämmelsen i 5 kap. 4 § första stycket socialtjänstlagen (2001:453) om att socialtjänstens omsorg om äldre ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande (nationell värdegrund för äldre) har äldrenämnden valt att arbeta med den nationella värdegrunden och införa lokala värdighetsgarantier. Arbetet sker utifrån SOSFS 2012:3 Socialstyrelsens allmänna råd om värdegrunden i socialtjänstens omsorg om äldre.

- Genomföra fokusgrupper med personal som arbetar inom hemtjänst och på vård- och omsorgsboende. Fokus kommer att ligga på hur deras arbete påverkats av de lokala värdighetsgarantierna och hur de upplever sitt arbete i relation till dessa.
- Med hjälp av HVK:s utförarnätverk för de lokala värdighetgarantierna och äldreombudsmannen följa upp om de lokala värdighetsgarantierna orsakat missförhållanden eller andra oväntade negativa effekter.

Resultatet från uppföljningen sammanställs och redovisas till äldrenämnden tillsammans med, om behov finns, förslag på förbättringar för att stärka och utveckla det värdegrundsbaserade arbetssättet med de lokala värdighetsgarantierna.

4 Vem

Äldrenämnden, kontoret för hälsa, vård och omsorg och äldrenämndens utförare inom hemvård och särskilt boende för personer 65 år och äldre samt personer som under perioden för uppföljningen är beviljade hemtjänstinsatser eller särskilt boende samt deras anhöriga.

5 Beslut

Äldrenämnden ansöker om prestationsersättning för uppföljning av de lokala värdighetsgarantierna i augusti 2013. Under förutsättning att ansökan beviljas av Socialstyrelsen resurssätts delprojektet och integreras i HVK:s arbete med, och projektorganisation för, att införa lokala värdighetsgarantier. Styrgruppen består av avdelningschefer samt direktör på HVK.

6 När

Projektet förbereds under december 2013 och januari 2014, inom ramen för pågående projekt för införande av lokala värdighetgarantier. Projektet startas i och med styrgruppsmöte i februari 2014 där projektplan godkänns och pågår sedan till och med november 2014. Projektet avslutas i och med att uppföljningen är slutförd och rapporterad till äldrenämnden samt att slutrapport redovisas till socialstyrelsen senast 1 december 2014.

7 Kostnad och finansiering

Kostnad för projektet beräknas uppgå till 1 047 239 kronor. Finansiering sker av Socialstyrelsen beviljad prestationsersättning för lokal uppföljning av de lokala värdighetsgarantierna.

